

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz

Warszawa, dnia 11 października 2010 r.

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

KBF-4114-02-05/2010
I/10/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w zakresie prawidłowości dokonywania wydatków związanych z organizacją szkoleń w okresie 2008 – I półrocze 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Minister niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami finansowanie i organizację szkoleń w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w okresie objętym kontrolą.

Przedmiotem kontroli było planowanie i wydatkowanie środków na szkolenia pracowników korpusu służby cywilnej (§ 455) oraz niebędących członkami korpusu (§ 470) w części 31 Praca. Wydatki na szkolenia w tych paragrafach klasyfikacji budżetowej zostały zrealizowane poniżej kwot ujętych w planach finansowych i wyniosły w 2008 r. 42,4%, w 2009 r. 87,4%, a w I półroczu 2010 r. 21,4% planu. Na niewykonanie planu wpływ miała głównie niska realizacja wydatków ze środków UE, która w badanym okresie stanowiła odpowiednio 22,4%, 59,4% i 7,1% kwot planowanych.

Pomimo niskiej realizacji wydatków, środki na ten cel były zwiększane w trakcie wykonywania budżetu. Plan wydatków na szkolenia w 2008 r. został 3-krotnie zwiększony (21 kwietnia, 30 maja i 25 listopada), mimo że wykonanie tych wydatków stanowiło od 10,6% do 55,4% wielkości planowanej na dzień dokonania zmiany planu. Podobnie

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

w 2009 r. planowane wydatki na szkolenia uległy zwiększeniu (30 marca, 16 listopada, 22 grudnia) w sytuacji, gdy wykorzystanie środków wyniosło od 12,6% do 60,7% planu na dzień dokonania zmiany. Analiza wykorzystania środków wskazuje, że niezasadne było zwiększanie planowanych wydatków na szkolenia w latach 2008–2009, nie brano było pod uwagę faktyczne wykorzystanie środków, tylko wnioski jednostek organizacyjnych, które dysponowały przyznanymi limitami wydatków na dany rok. Jednostki te, mimo że nie posiadały statusu wyodrębnionych dysponentów trzeciego stopnia, to tworzyły plany wyłącznie dla wewnętrznych celów planistycznych. W ocenie NIK celowość zmian wprowadzanych do planu finansowego wydatków na szkolenia wymaga bieżącego monitorowania wydatkowania tych środków z poziomu dysponenta, tj. Ministerstwa, a nie jednostki organizacyjnej.

Kontrolą objęto wydatki w kwocie 540 tys. zł na finansowanie 63 szkoleń, co stanowiło 39,6% wydatków poniesionych na szkolenia w badanym okresie. Na podstawie sprawdzonej dokumentacji Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że szkolenia finansowane ze środków krajowych, organizowane przez Wydział Szkolenia i Rozwoju Zawodowego (WSRZ), były planowane, realizowane i dokumentowane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami². Uwagi NIK dotyczą natomiast szkoleń finansowanych ze środków UE organizowanych przez Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DWF). Szkolenia planowane i realizowane przez DWF nie podlegały wewnętrznym regulacjom obowiązującym dla szkoleń organizowanych przez WSRZ. Zadania te nie zostały określone także w innych wewnętrznych regulaminach organizacyjnych Ministerstwa. W efekcie plany wydatków szkoleniowych finansowanych ze środków UE nie były weryfikowane ani akceptowane przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa, tak jak to miało miejsce w przypadku planów szkoleń finansowanych ze środków krajowych. Udział Dyrektora Generalnego w procesie wyboru wykonawców tych szkoleń sprowadzał się jedynie do akceptacji zgłoszenia wybranego wcześniej przez DWF.

Zdaniem NIK planowanie i realizacja szkoleń finansowanych ze środków UE, w szczególności dokonywanie wyboru wykonawców szkoleń samodzielnie przez DWF, nie zapewnia właściwej kontroli wydatkowania środków na szkolenia. Roczne plany tych szkoleń powinny być weryfikowane i akceptowane przez Dyrektora Generalnego, tak jak przy planowaniu szkoleń finansowanych ze środków krajowych. Zasady tej współpracy oraz podział kompetencji powinny być szczegółowo opisane w regulacjach wewnętrznych.

NIK stwierdziła ponadto nieprawidłowości w realizacji postanowień zawartych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie szkoleń w służbie cywilnej³, które polegały na braku:

² określonymi w decyzji Nr 1 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 października 2007 r. wprowadzającej zasady organizacji oraz finansowania kształcenia i dokszałcania w ramach doskonalenia zawodowego pracowników MPiPS.

³ Dz.U. Nr 76, poz. 507.

- zapisów w umowach wynikających z § 10 ust. 1 pkt 1, 3, 4 rozporządzenia, tj. zawartych z wykonawcami warunków nadzoru nad przebiegiem szkolenia (28 szkoleń – 320,0 tys. zł), warunków uzyskania zaliczenia (18 szkoleń – 226,6 tys. zł), treści programu szkolenia (cztery szkolenia – 43,8 tys. zł);
- dokumentów potwierdzających spełnianie kryteriów określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia, tj. aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych lub zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (pięć szkoleń – 61,4 tys. zł); wykazu programów szkoleniowych realizowanych w ostatnim roku (pięć szkoleń – 71,3 tys. zł), wykazu osób, które miały realizować program szkolenia wraz z danymi na temat ich kwalifikacji i doświadczenia (trzy szkolenia – 22,5 tys. zł), informacji o bazie materialnej (sześć szkoleń – 93,5 tys. zł) wbrew postanowieniom § 4 ust. 2 pkt 1–4 rozporządzenia;
- dokumentów wymaganych § 10 ust. 3 pkt 1 i 3 rozporządzenia, tj. harmonogramu szkolenia w jednej dokumentacji szkoleniowej (12,2 tys. zł) oraz w dwóch dokumentacjach wykazu wykładowców realizujących program szkolenia (19,9 tys. zł);
- sprawozdań z oceny przebiegu szkoleń po dokonaniu analizy dokumentacji szkoleń (11 szkoleń – 158,1 tys. zł), które były wymagane § 12 rozporządzenia.

Poza tym stwierdzono dwa przypadki naruszenia postanowień zawartych w umowach z pracownikami lub wykonawcami szkoleń dotyczących:

- nieprzestrzegania obowiązku zwrotu dofinansowania studiów w kwocie 2,6 tys. zł przez pracownika, z którym rozwiązano stosunek pracy w trakcie trwania studiów; należność z tego tytułu została wprowadzona do ksiąg rachunkowych 2010 r. dopiero w trakcie kontroli NIK jako rozliczenie dochodów z lat ubiegłych, a byłemu pracownikowi wystawiono wezwanie do zapłaty;
- dokonania zapłaty za szkolenie o wartości 7,5 tys. zł przed jego zakończeniem.

Operacje gospodarcze dotyczące zakupu usług szkoleniowych były właściwie udokumentowane oraz ujęte w ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej. Wydatki na szkolenia objęte kontrolą zostały zaklasyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Przedstawiając powyższe uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- zaktualizowanie zasad dotyczących planowania i prowadzenia szkoleń, z uwzględnieniem podziału na szkolenia finansowane ze środków krajowych i unijnych;
- weryfikowanie zgłaszanych przez jednostki organizacyjne Ministerstwa wniosków o zmiany w planie finansowym z uwzględnieniem faktycznej realizacji wydatków.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Panią Minister, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o przekazanie informacji o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Minister prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.